

Borgå stad

Utvärderingsberättelse 2023

Revisionsnämnden 14.5.2024

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ORDFÖRANDENS ÖVERSIKT	1
2. REVISIONSNÄMNDEN OCH REVISION	2
2.1 REVISIONSNÄMNDENS UPPGIFTER	2
2.2 REVISIONSNÄMNDENS VERKSAMHET	2
2.3 UTVÄRDERINGENS INFORMATIONSBAS	4
2.4 REVISION	5
3. UTFALLET AV REVISIONSNÄMNDENS TIDIGARE REKOMMENDATIONER	6
3.1 STADSSTYRELSENS SVAR PÅ UTVÄRDERINGSBERÄTTELSEN	6
4. SAMMANFATTNING AV SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER I UTVÄRDERINGSBERÄTTELSEN FÖR 2023	7
4.1 VERKSTÄLLANDET AV STRATEGIN OCH VERKSAMHETENS MÅL	7
4.2 KOSTNADSUPPFÖLJNING AV TJÄNSTERNA SOM PRODUCERAS AV STADEN SAMT PROCESSEN FÖR JORDFÖRVARV, PLANLÄGGNING OCH TOMTPRODUKTION	8
5. UTVÄRDERING AV GENOMFÖRANDET AV STRATEGIN	9
5.1 STADSSTRATEGIN OCH INDIKATORER	9
5.2 UTVÄRDERING AV HUR VERKSAMHETENS MÅL HAR UPPNÅTTS	12
5.2.1 UPPNÅENDET AV MÅLEN FÖR 2023	13
5.2.2 AFFÄRSVERK	16
6. UTVÄRDERING AV HUR DE EKONOMISKA MÅLEN HAR UPPNÅTTS	20
6.1 UPPNÅENDET AV EKONOMIS STRATEGIINDIKATORER	20
6.2 UPPNÅENDE AV MÅLEN FÖR BALANS I EKONOMIN	22
6.2.1 ÅRSBIDRAGET FÖRSVAGADES	23
6.2.2 NYA INVESTERINGAR FINANSIERAS I HUVUDSAK MED INKOMSTFINANSIERING	23
6.2.3 LÅNEBESTÅNDET MINSKADE	24
6.2.4 UTVÄRDERING AV HUR STADENS INTÄKTER HAR UTVECKLATS	25
7. UTVÄRDERINGSÅRETS PRIORITERINGSOMRÅDEN	26
7.1 KOSTNADSUPPFÖLJNING AV STADSUTVECKLINGENS TJÄNSTER SAMT PROCESSERNA FÖR JORDFÖRVARV, PLANLÄGGNING OCH TOMTPRODUKTION	26
7.2 STADENS INVESTERINGAR	30
7.3 FASTIGHETSUNDERHÅLL	32
7.4 ÖVRIGA OBSERVATIONER	33
8. UNDERSKRIFTER	34

Bilaga 1: Rekommendationer från tidigare års utvärderingsberättelser 35

1. ORDFÖRANDENS ÖVERSIKT

När utvärderingsberättelsen färdigställs pågår ett program för balansering av ekonomin i Borgå. Ett stort antal sparobjekt har hittats. Det är oroväckande att många av dessa besparingar hade kunnat genomföras även utan ett separat program. Jag kommer att tänka på en brandman som släcker eldsvådor, men struntar i att förhindra dem.

Det långvariga positiva ekonomiska läget i Borgå håller på att vända mot en svårare tid. I Borgås budget anvisas strikta anslag, eftersom det förväntas att de budgeterade medlen alltid kommer att användas till fullt belopp. Utan kontinuerlig och systematisk uppföljning och hantering av ekonomin kan det bli svårt för stadens organisation att anpassa sig till de kommande utmaningarna och utnyttja möjligheterna effektivt, vilket kan leda till beslut och resursanvändning som inte är optimala.

Revisionsnämnden genomför en efterhandsutvärdering av hur stadsstyrelsen, tjänsteinnehavarna och stadens dottersammanslutningar har lyckats med att genomföra fullmäktiges vilja och fungerar i detta som fullmäktiges intressebevakare. Utvärderingen fokuserar på resultatet och ändamålsenligheten i fråga om målen för verksamheten och ekonomin.

Genom ändamålsenlig verksamhet kan vi uppnå de fastställda målen effektivt och resultatrikt. De viktigaste målen har tagits in i stadens strategi, som enligt kommunallagen ska styra stadens verksamhet och beslutsfattande på lång sikt. Borgå stad har fortfarande ett stort antal olika mål. Förtydligandet och prioriteringen av målen förutsätter också starkt ledarskap, utan vilket utvecklingen sker sporadiskt. När man ställer upp mål är det skäl att säkerställa att de inte innehåller motstridigheter. Det är också nödvändigt att begrunda möjligheterna att genomföra målen genom att bedöma hur resurserna räcker till.

Revisionsnämnden har berett denna utvärderingsberättelse i gott samarbete och utifrån gemensamt konstaterade realiteter. Jag tackar varmast nämndens ledamöter, tjänsteinnehavarna och KPMG:s experter för utfört arbete.

Borgå den 14 maj 2025

Juha Kittilä
Revisionsnämndens ordförande

2. REVISIONSNÄMNDEN OCH REVISION

2.1 REVISIONSNÄMNDENS UPPGIFTER

Revisionsnämnden ska enligt kommunallagens 121 § bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om samt bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i staden och stadskoncernen och huruvida verksamheten har ordnats på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Revisionsnämnden ska se till att granskningen av staden och dess dottersammanslutningar samordnas samt övervaka att skyldigheten enligt 84 § i kommunallagen att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige. Därtill ska revisionsnämnden för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Om stadens balansräkning visar underskott som saknar täckning ska revisionsnämnden bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet. Revisionsnämnden följer också upp förverkligandet av revisorns revisionsplan. Revisionsnämnden utarbetar en utvärderingsplan och ett årligt utvärderingsprogram samt lämnar årligen en utvärderingsberättelse till fullmäktige. Nämnden kan också ge fullmäktige andra utredningar av utvärderingsresultat som den anser nödvändiga.

2.2 REVISIONSNÄMNDENS VERKSAMHET

Beslutsfattandet inom revisionsnämnden har skett på ordförandens förslag och OFGR Topi Katajala från KPMG Oy Ab har varit protokollförare. Ledamöterna i revisionsnämnden och deras suppleanter har utsetts av stadsfullmäktige och presenteras i tabell 1.

Ordinarie medlemmar	Personliga ersättare
Juha Kittilä, ordförande	Jarkko Ilomäki
Tuomas Kanervalu, vice ordförande	Heikki Junes
Hannu Ahola	Simo Hellsten
Fredrik Böhme	Andreas Nymark
Irmeli Hoffren	Pirkko Parjanen
Kari Pauloaho	Sonja Perttula
Leena Sorjonen	Satu Lindell
Sari Törmä	Tuomas Jakovesi
Maj-Louise Wilkman	Heidi Tyyskä

Tabell 1: Revisionsnämndens sammansättning

Revisionsnämnden sammanträdde tio gånger angående revision och utvärdering år 2023. Vid sina möten har nämnden bekantat sig med stadens verksamhet och mål samt uppnåendet av målen, bland annat genom att höra tjänsteinnehavare. I tabell 2 presenteras revisionsnämndens mötestidpunkter och sak innehåll.

Mötets tidpunkt	Mötets innehåll
5.9.2023	<ul style="list-style-type: none"> — Uppdatering av utvärderingsplanen 2021–2024 och utarbetande av utvärderingsprogrammet 2023 — Revisionsplan 2023 — Höstens mötestidtabell — Stöd för utvärderingsarbetet — Utbildningar — Utvärderingens och revisionens budgetutfall — Redogörelser för bindningar
11.10.2023	<ul style="list-style-type: none"> — Redogörelser för bindningar — Stadsstyrelsens genmäle om utvärderingsberättelsen 2022 — Stöd för utvärderingsarbetet — Stadens organisationsförändring, stadsstyrelsens genmäle om utvärderingsberättelsen 2022, stadsdirektör Jukka-Pekka Ujula — Utvärderingens och revisionens budget 2024
7.11.2023	<ul style="list-style-type: none"> — Lokalitetsledningen/Borgå lokaltjänster, investeringar Huhtisten päiväkoti och daghemmet Skogsstjärnan, lokalitetsdirektör Mikko Silvast — Upphandlingsavdelningen, upphandlingschef Tarja Juvonen — Huhtisten päiväkotis och daghemmet Skogsstjärnans investeringsupphandling ur de småbarnspedagogiska tjänsternas perspektiv, direktören för småbarnspedagogik Leila Nyberg
19.12.2023	<ul style="list-style-type: none"> — De kommunala organens belöningsmodell utgående från uppnådda resultat, Eero Lehti — HPK Palvelut Oy, verksamhetsöversikt, verkställande direktör Sami Puukari — Utvärderingsberättelse 2023
16.1.2024	<ul style="list-style-type: none"> — Redogörelser för bindningar — Vårens mötestidtabell — Budget 2024, fondernas läge, strategins indikatorer, finansdirektör Henrik Raunio — Revisorns rapportering
13.2.2024	<ul style="list-style-type: none"> — Redogörelser för bindningar — Stöd för utvärderingsarbetet
14.3.2024	<ul style="list-style-type: none"> — Investeringsläget och stadens rönnäts läge, Borgå Vatten, verkställande direktör Elina Antila och styrelseordförande Jere Riikonen — Bokslut 2023, finansdirektör Henrik Rainio — Servicenätreformen, sektordirektören för växande och lärande Sari Gustafsson — Redogörelser för bindningar — Stöd för utvärderingsarbetet

18.4.2024	<ul style="list-style-type: none"> — A-bostädernas lägesöversikt, verkställande direktör Marjut Sandsjoe och styrelseordförande Joel Karvinen — Stadens controllerfunktion, Magnus Wikström och Elina Häkkinen — Redogörelser för bindningar — Utarbetande av utvärderingsberättelsen — Stöd för utvärderingsarbetet
7.5.2024	<ul style="list-style-type: none"> — Utarbetande av utvärderingsberättelsen — Stöd för utvärderingsarbetet
14.5.2024	<ul style="list-style-type: none"> — Majbergets situation, stadsplaneringschef Jarkko Lyytinen och planläggare Pekka Mikkola — Investeringar och resursbehov, stadsinfradirektör Kari Hällström — Revisorns rapportering — Redogörelser för bindningar — Utvärderingsberättelsens slutförande

Tabell 2: Revisionsnämndens mötestidpunkter och sakinhåll

Målet är att utvärderingen under fullmäktigeperioden till väsentliga delar täcker stadskoncernens verksamhet. Revisionsnämndens fokusområden i utvärderingsprogrammet 2023 har varit stadens investeringar, kostnadsuppföljning av tjänsterna som staden producerar inom stadsutvecklingssektorn samt jordförvärvets, planläggningens och tomtproduktionens processer. Nämnden har också följt upp hur revisionsplanen har förverkligats.

Revisionsnämnden behövde inte bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet i enlighet med kommunallagen, eftersom kommunens balansräkning inte visade underskott som saknar täckning.

Utvärderingsberättelsen för 2023 godkändes av revisionsnämnden den 14 maj 2024. Revisionsnämnden föreslår för beslut i fullmäktige att stadsstyrelsen och nämnderna i sina verksamheter beaktar utvärderingsberättelsens rekommendationer och iakttagelser.

2.3 UTVÄRDERINGENS INFORMATIONSBAS

Revisionsnämnden sätter sig in i revisionstemanas genom att höra tjänsteinnehavarledningen och ledningen för de förtroendevalda, sakkunniga och utvärderingsobjektets andra ansvarspersoner.

Utredningens informationsbas är de uppgifter och iakttagelser som revisionsnämnden fått under inspektionsbesök och möten, utredningar och verksamhetsberättelseuppgifter, rapporter från stadens enheter och enheternas övriga material samt bokslutet och verksamhetsberättelsen för år 2023 som undertecknats av stadsstyrelsen och stadsdirektören. Dessutom har revisionsnämnden tillgång till revisorns rapporter. Utvärderingsårets fokusområden och de ärenden som behandlats av nämnden lyfts särskilt fram i utvärderingen.

2.4 REVISION

Borgå stads revisor för år 2023 var KPMG Oy Ab med OFGR, CGR Outi Koskinen som ansvarig revisor.

Revisorn har rapporterat till revisionsnämnden om hur revisionsplanen har förverkligats. Rapporterna har även lämnats till stadens ledning

3. UTFALLET AV REVISIONSNÄMNDENS TIDIGARE REKOMMENDATIONER

3.1 STADSSTYRELSENS SVAR PÅ UTVÄRDERINGSBERÄTTELSEN

Revisionsnämnden överlämnar till fullmäktige en utvärderingsberättelse för verksamhetsåret, där utvärderingsresultaten och rekommendationer presenteras. Stadsstyrelsen ger fullmäktige ett bemötande om de åtgärder som stadsstyrelsen anser att utvärderingsberättelsen ger anledning till.

Stadsstyrelsen har under hösten 2023 lämnat ett bemötande om åtgärderna i revisionsnämndens rekommendationer. I bilaga 1 i utvärderingsberättelsen presenteras rekommendationer från tidigare års utvärderingsberättelser som fortfarande är öppna.

Sammanfattning av utvärderingen

Revisionsnämndens rekommendationer har verkställts inom stadens verksamhet.

Avsikten är att revisionsnämndens rekommendationer i utvärderingsberättelsen behandlas i fullmäktige enligt en tidsplan som överenskomms under hösten 2024.

4. SAMMANFATTNING AV SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER I UTVÄRDERINGSBERÄTTELSEN FÖR 2023

4.1 VERKSTÄLLET AV STRATEGIN OCH VERKSAMHETENS MÅL

Stadsstrategins operativa mål styr stadens verksamhet under året. Därför är det viktigt att det finns ett klart samband mellan uppställandet av de operativa målen och stadsstrategin.

I maj 2022 godkände stadsfullmäktige en uppdaterad stadsstrategi där stadens vision, värderingar och utvecklingsmål fram till 2025 definieras. För verksamhetsåret 2023 har man ställt totalt 22 årsmål och indikatorer för dessa som har härletts från huvudindikatorerna i stadens strategi.

Revisionsnämnden anser det vara en positiv utveckling att stadens årsmål har härletts ur stadens strategi, att antalet mål har prioriterats och att en egen indikator har kopplats till varje mål. Indikatoruppgifter i samband med varje mål gör det möjligt att mäta, följa upp och utvärdera uppnåendet av målen. Därtill anser revisionsnämnden att det är en positiv utveckling att en del av verksamhetsmålen som staden ställt beskriver den utvecklings- eller förändringsriktning som önskas.

Ändå har en stor del av stadens årsmål beskrivits som allmänna utvecklingsåtgärder, vars genomförande är svårt att utvärdera. Därför rekommenderar revisionsnämnden liksom tidigare år att man inom staden ägnar uppmärksamhet åt uppställandet av årsmålen. I fråga om målen bör man känna till:

- utgångsnivån
- den önskade förändringsriktningen samt
- en mätbar målnivå.

Målet ska vara exakt och mätbart för att kunna följas upp. Graden i vilken målen har uppnåtts ska kunna följas upp och utvärderas.

Indikatorn ska beskriva verksamhetens resultat, inte själva verksamheten. Indikatorn ska alltså beskriva de saker man vill uppnå eller som är centrala med tanke på stadens framgångsrika verksamhet.

Revisionsnämnden föreslår att genomförandet av de tio indikatorerna i stadsstrategin presenteras i framtida bokslut. Stadsstrategins huvudindikatorer berättar om uppnåendet av de övergripande målen. Nämnden anser att det är skäl att identifiera och öka användningen av indikatorer som är närmare den operativa verksamheten och prognostiserar de övergripande indikatorerna som verktyg för ledningen, eftersom de ger tidiga signaler om

hur strategin framskrider och möjliggör proaktiva åtgärder. Uppföljningen av prognostiserande indikatorer kunde genomföras i nämnderna.

4.2 KOSTNADSUPPFÖLJNING AV TJÄNSTERNA SOM PRODUCERAS AV STADEN SAMT PROCESSEN FÖR JORDFÖRVARV, PLANLÄGGNING OCH TOMTPRODUKTION

År 2023 har revisionsnämndens utvärderingsobjekt varit kostnadsuppföljning av tjänsterna som staden producerar inom stadsutvecklingssektorn samt jordförvärvets, planläggningens och tomtproduktionens processer. Som en del av utvärderingen hördes representanter för stadens ledningsgrupp, stadsutvecklingen, affärsverket Borgå Vatten och Borgå Elnät Ab.

Revisionsnämnden rekommenderar att man för projekten i planen för genomförande av markanvändningen (MATSU) utnämner en projektchef, som svarar för processen som helhet, inklusive planering, byggande och underhåll. Därtill rekommenderar revisionsnämnden att man i början av processen, dvs. i planeringen, garanterar tillräckligt med personalresurser så att man bättre kan hantera och minimera projektens livscykelkostnader.

4.3 STADENS INVESTERINGAR

Nimbus-husets helhetsinvestering överskred anslaget med ca 40 procent. Revisionsnämnden rekommenderar att man i fråga om reparationsinvesteringar iakttar en så noggrann planering som möjligt. Därtill rekommenderas att ändringsarbeten och eventuella överraskande utgiftsposter beaktas vid beslut om budgeten för reparationsinvesteringar. Vidare rekommenderar revisionsnämnden att stadens förvaltningsstadga preciseras i fråga om förfarandet för godkännande av överskridningar.

4.4 ÖVRIGA OBSERVATIONER UNDER UTVÄRDERINGSÅRET

I kapitel 7 i utvärderingsberättelsen behandlar revisionsnämnden övriga observationer under utvärderingsåret. Revisionsnämnden har gett utvecklingsrekommendationer för dessa ämnen.

5. UTVÄRDERING AV GENOMFÖRANDET AV STRATEGIN

Enligt 37 § i kommunallagen ska staden ha en stadsstrategi, i vilken fullmäktige beslutar om de långsiktiga målen för stadens verksamhet och ekonomi. Stadsstrategin är politiskt och verksamhetsmässigt förpliktigande. Med andra ord styr den beredningen av beslut och beslutsfattandet. I stadsstrategin ska man också fastställa hur förverkligandet ska utvärderas och följas upp.

5.1 STADSSTRATEGIN OCH INDIKATORER

Strategin Drömmarnas Borgå 2022–2025 – Möjligheternas stad definierar stadens vision, värden och utvecklingsmål fram till år 2025. Strategin har fyra spetsteman.

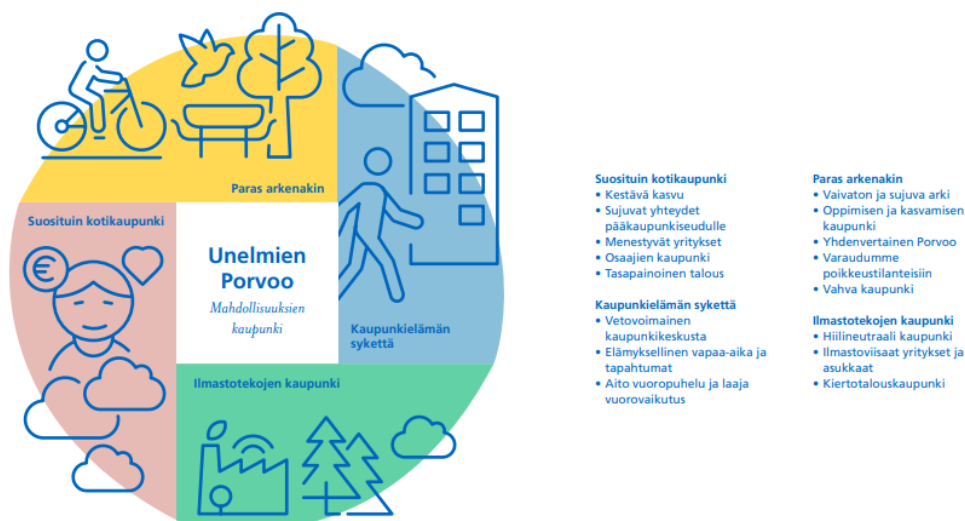

Bild 1: De fyra spetsteman i den nya stadsstrategin Drömmarnas Borgå – Möjligheternas stad (Källa: Borgå stadsstrategi 2022–2025)

Den nya stadsstrategin innehåller 10 indikatorer som fördelar sig på delområdena inom hållbar utveckling enligt följande:

- Hållbar social utveckling (indikator: befolkningsförändring, hyte-koefficienten, utbildningsnivåindexet, gatusäkerhetsindexet)
- Hållbar ekonomisk utveckling (indikator: upplevelsepuls i centrumområdet, sysselsättningsgrad, företagsbestånd och stadens lånestock)
- Hållbar ekologisk utveckling (indikator: växthusgasutsläpp per invånare samt andelen skyddad skogsmark som ägs av staden av de skogsområden som ägs av staden)

Revisionsnämnden har till uppgift att utvärdera stadens verksamhet och ekonomi. Utvärderingen görs utifrån hur de härledda årsmålen och de operativa målen i stadsstrategin har uppnåtts på basis av de uppgifter som presenteras i bokslutet.

Verksamhetens mål för 2023 har härletts från stadsstrategins tio indikatorer. Av målen i stadsstrategin har revisionsnämnden kunnat utvärdera genomförandet i fråga om fyra mål. För de andra målen fanns det inte uppdaterade indikatoruppgifter.

Indikator	Utgångsnivån	Målnivå 2025	Utfall 2023
1. Befolkningsförändring, hela Borgå och centrumområdet	1 % (2021)	Befolkning: 53 211 1 % ökning jämfört med föregående år under hela strategiperioden	 (Befolkningsförändring 0,1 % 2023)
2. Hyte-koefficienten	59 (2021)	Bättre än medeltalet för jämförelsestäderna	 (73 år 2023, jämförelsestädernas medeltal 75,6)
3. Utbildningsnivåindexet	379.40 (2020)	Stiger snabbare än i jämförelsestäderna i genomsnitt	Kan inte utvärderas
4. Gatusäkerhetsindexet	30.15 (2020)	35	Kan inte utvärderas
5. Upplevelsepuls i centrumområdet, förändring	-0,3 %, 2021:	3 % ökning jämfört med föregående år under hela strategiperioden	 Hela årets medeltal visar en tillväxt på 1,6 % jämfört med föregående år.
6. Sysselsättningsgrad	73,20 % (2020)	Stiger snabbare än i jämförelsestäderna i genomsnitt	Kan inte utvärderas
7. Företagsstock	83.92 företag/1 000 invånare (2021)	Högre än medeltalet för alla kommuner	Kan inte utvärderas
8. Stadens lånebestånd	3 067 e/invånare 2020	Lånebeståndet stannar dock under genomsnittet för kommunerna	 1 454 e/invånare 2023
9. Växthusgasutsläpp per invånare	5.6 tCO ₂ /invånare (2020)	2.5 tCO ₂ /invånare Målet är att vara koldioxidneutral före 2030.	Kan inte utvärderas

10. Andelen skyddad skogsmark	8 % (2021)	12 % Minst 17 % före år 2030.	Kan inte utvärderas
-------------------------------	------------	----------------------------------	---------------------

Indikatorerna baserar sig regelbundet på tillgängliga undersökningar eller statistik som möjliggör uppföljning och analys på längre sikt samt på jämförelser med andra städer. Största delen av indikatorerna uppdateras årligen och rapporteras en gång om året. Uppföljningen av indikatorerna kopplas till rapporteringsrytmen för verksamheten och ekonomin.¹

I bokslutet för 2023 presenteras stadens strategis huvudteman, årsmål och stadens bedömning av hur de operativa målen har uppnåtts i enlighet med indikatorerna i stadsstrategin Drömmarnas Borgå 2022-2025.

Den populäraste hemstaden

- Hållbar tillväxt
- Smidiga förbindelser till huvudstadsregionen
- Framgångsrika företag
- Förmågornas stad
- Balanserad ekonomi

Indikatorer: Befolkningsförändring, sysselsättningsgrad, företagsstock, stadens lånebestånd

Bäst även i vardagen

- En bekymmersfri och smidig vardag
- En stad för lärande och tillväxt
- Ett jämlikt Borgå
- Vi förbereder oss för undantagstillstånd
- En stark stad

Indikatorer: Hyte-koefficienten, utbildningsnivåindex, gatusäkerhetsindex

Enligt stadens utvärdering har 7/8 av de årliga målen förverkligats i enlighet med vad som

Pulserande stadsliv

- Attraktiv stadskärna
- Upplevelsemässig fritid och evenemang
- Genuin dialog och omfattande växelverkan

Indikatorer: Upplevelsepulsen

Enligt stadens utvärdering har 0/2 av de årliga målen förverkligats i enlighet med vad som fastställts i budgeten 2023.

Klimatgärningarnas stad

- En koldioxidneutral stad
- Klimatsmarta företag och invånare
- En stad med cirkulär ekonomi

Indikatorer: Växthusgasutsläpp, andelen skyddad skogsmark

Enligt stadens utvärdering har 2/3 av de årliga målen förverkligats i enlighet med vad som fastställts i budgeten 2023.

Bild 2: Stadens bedömning av genomförandet av strategin presenterade enligt huvudteman i enlighet med budgetmålen. Källa: Bokslut 2023

¹ Källa: Stadsfullmäktiges protokoll 28.9.2022/Paragraf 65

5.2 UTVÄRDERING AV HUR VERKSAMHETENS MÅL HAR UPPNÅTTS

Målen för koncernförvaltningens verksamhet och hur de förverkligats har utvärderats utifrån bokslutet för 2023. I utvärderingen har man fäst uppmärksamhet vid följande saker:

- Om uppnåendet av målet kan verifieras på basis av indikatoruppgifter
- Om uppnåendet av målet kan utvärderas. Målen har inte utvärderats t.ex. om resultaten färdigställs senare, målet eller rapporteringen om utfallet är oklart eller om utfallet inte har rapporterats alls.

Staden har ställt upp totalt 22 årsmål och indikatorer för dessa som härletts från indikatorerna i stadens strategi. Förverkligandet av dem är beskrivet med färgkoder i bokslutet. Den gröna färgen beskriver att målet har uppnåtts, den gula färgen att den delvis uppnåtts och den röda färgen visar att målet inte har uppnåtts.

Uppnåtts	
Har uppnåtts delvis	
Har inte uppnåtts	

Staden har bedömt utfallet i bokslutet enligt följande: 16 av dessa mål har uppnåtts, 3 har uppnåtts delvis och 3 har inte uppnåtts alls. I bokslutet för 2023 presenteras de åtgärder och indikatorer som anknyter till strategins årsmål. För varje årsmål har stadens huvudansvariga instans angetts.

Revisionsnämnden har beskrivit resultaten av utvärderingen i enhetsspecifika tabeller i styckena 5.2.1–5.2.2.

5.2.1 UPPNÅENDET AV MÅLENFÖR 2023

1. Indikator i strategin: Befolkningsförändring, hela Borgå och centrumområdet				
Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
Förutsättningarna för tomtproduktionen tryggas genom att staden köper mer mark	35 ha ny mark anskaffas till staden	Stadsutvecklingen		
För att möjliggöra stadens tillväxt erbjuds tillräckligt med tomter i bolagsform	Tomtreserven för höghus- och radhustomter: minst 20 000 m ² -vy	Stadsutvecklingen		
Möjligheterna till boende till skäligt pris tryggas.	Minst 2 tomter överläts för Ara-produktion	Stadsutvecklingen		
2. Indikator i strategin: HYTE-koefficienten				
Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
Elevernas välbefinnande och aktiviteter förbättras i utbildningstjänsterna.	TEAvisari har tagits i bruk. TEAvisari, medelvärdet i Borgå är minst samma som medelvärdet i hela landet	Växande och lärande		
Andelen barn som deltar i småbarnspedagogiken ökar i alla åldersgrupper.	Småbarnspedagogik, 1–6-åringar 6 år = 100 % 3–5 år = minst 90 % 1–2 år = minst 63 %	Växande och lärande		
En kompetent och välmående personal för att producera högklassiga tjänster	Frånvaro på hälsogrunder högst 4 %, utbildningsdagar per arbetstagare i genomsnitt 2 dagar/år	Växande och lärande		
Serviceäthelheten inom sektorn för växande och lärande optimeras.	Granskning utförd (ja/nej)	Växande och lärande		Kan inte utvärderas
3. Indikator i strategin: Utbildningsnivåindexet				
Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
Ett närmare samarbete med Posintra	Man inleder åtgärder för att få information om företagsfältet tillsammans med	Livskraft		Kan inte utvärderas

	Posintra, för att kompetenspotentialen ska kunna utnyttjas fullt ut i Borgå			
Minst 99 procent av unga i läropliktsåldern som gått ut grundskolan får genast en utbildningsplats på andra stadiet Alla läropliktiga avlägger en examen på andra stadiet	Antalet personer som tagit emot en utbildningsplats på andra stadiet Andelen utexaminerade från en utbildning på andra stadiet i förhållande till de som påbörjat utbildningen är minst 99 procent	Växande och lärande		
4. Indikator i strategin: Gatusäkerhetsindexet				
Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
Intensifierat flermyndighetssamarbete	Förtredning om behovet av kameraövervakning	Koncerttjänster		
Invånarnas delaktighet ökas och marginaliseringen minskas.	Uppdatering av säkerhetsplanerna, invånarna involveras.	Alla		
5. Strategins mål: Upplevelsepuls i centrumområdet				
Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
Turism- och evenemangstjänsterna främjar turismen året runt.	Registrerade övernattningar för turister, tillväxt 4 % under året	Livskraft		
Att främja betydande strategiska projekt	Beredning av utkast till detaljplan för Kokon, utkastet till detaljplan för Gammelbacka för påseende, Parkgatans tomtöverlåtningstävling har inletts	Stadsutvecklingen		
6. Indikator i strategin: Sysselsättningsgrad				
Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
Beredning av servicehelheten för	Beslut om organiseringsansvar,	Livskraft		

reformen av arbets- och närings tjänsterna 2025	avtals helheter och organisering har fattats			
Sysselsättningsgraden har ökat jämfört med föregående år	Sysselsättningsgraden minst 73,2 %	Livskraft		
7. Indikator i strategin: Företagsstock				
Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
Projektet för att förbättra den sysselsättningsrelaterade matchningen har inletts	Projektet har påbörjats (ja/nej)	Livskraft		
Genom ett flexibelt förfarande för byggnadstillstånd stöds företagets verksamhet	Genomsnittlig handläggningstid för bygglov, högst 7 veckor	Stadsutvecklingen		
8. Indikator i strategin: Stadens lånebestånd				
Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
Stadens ekonomi sköts och planeras ansvarsfullt så att lånestocken förblir måttlig.	Lånestocken 2023 under 2 000 €/invånare	Koncerttjänster		
Konditionsklassen på stadens egna lokaler och fastigheter. Konditionsklassen på lokaler och fastigheter som används inom tjänsteproduktionen	Konditionsklass över 70 %	Koncerttjänster		
9. Indikator i strategin: Växthusgasutsläpp per invånare				
Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
Kollektivtrafiken och smidiga förbindelser till huvudstadsregionen	Utkastet över kollektivtrafiksystemet har färdigställts.	Stadsutvecklingen		Kan inte utvärderas
Uppdatering av klimatprogrammet under 2023, med beaktande av kraven i den kommande klimatlagen	Uppdatering av klimatprogrammet	Koncerttjänster		
10. Indikator i strategin: Andelen skyddad skogsmark				

Budget 2023 mål	Indikator	Ansvarig part	Bokslut	Utvärdering
En skogsplan utarbetas och den beaktas som en del av uppdateringen av klimatprogrammet enligt klimatlagen.	Stadens tväradministrativa skogsarbetsgrupp utarbetar en skogsplan under 2023.	Alla		

5.2.2 AFFÄRSVERK

Affärsverket Borgå vatten

Mål	Bokslut	Utvärdering
<p>Produktion och distribution av vatten</p> <p>Målet i fråga om alla nyckeltal är att nå det bästa betyget enligt Venla-nyckeltalssystemets bedömningskala med tre nivåer. Skala: grön, gul, röd.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hushållsvattnets kvalitet Antalet rörbrott Läckageprocent 	<ul style="list-style-type: none"> Målen har uppnåtts. Vattenkvaliteten hade uppfyllt kvalitetskraven och -rekommendationerna till över 99 procent. *Målen har uppnåtts. Antalet oförutsedda rörbrott har stannat på en låg nivå, under 4 st/100 km/år. *målen har stannat på näst bästa nivån. Det ofakturerade vattnets andel av vattenmängden som pumpats i nätverket var 16,39 % (för att få det bästa betyget borde utfallet ha varit under 15 %). 	
<p>Hantering av avloppsvatten</p> <p>Målet i fråga om alla nyckeltal är att nå det bästa betyget enligt Venla-nyckeltalssystemets bedömningskala med tre nivåer.</p> <ul style="list-style-type: none"> Effektivitet i rengöringen av avloppsvatten Antal stockningar Läckvattnets andel av mängden avloppsvatten 	<ul style="list-style-type: none"> *målet uppnåddes. Tillståndsindexet uppnåddes till 100 %. *målen har uppnåtts. Stockningarnas relativa antal var 3,07, talet anger antalet stockningar per år i relation till avloppsnätets längd (st/100 km/år) *målen har stannat på näst bästa nivån. Målet under 30 % och utfallet var 36,58 %. Betyget anger det ofakturerade avloppsvattnets andel av den totala avloppsvattenmängden (%) 	
<p>Avkastningskrav</p> <ul style="list-style-type: none"> Avkastningen till staden är 5 % av omsättningen, 714 000 euro/Mål 	<p>Avkastningsmålet uppnåddes i enlighet med budgetändringen.</p> <p>Man avstod från avkastningen i enlighet med stadsfullmäktiges beslut</p>	

slopats stadsfullmäktige 15.11.2023		
--	--	--

Åtgärder för att uppnå affärsverket Borgå vattens mål presenteras i bokslutet för samtliga mål. 1/3 av målen för affärsverket Borgå vatten bedömdes uppnådda och 2/3 av målen som delvis uppnådda.

Affärsverket Kungsvägens arbetshälsa

Mål	Bokslut	Utvärdering
Uppnående av ekonomisk lönsamhet, nollresultat	Har inte uppnåtts	
Andelen förebyggande arbete (FPA klass I) är minst 70 procent av omsättningen	Förverkligades	Kan inte utvärderas

Av målen för Kungsvägens arbetshälsa bedömdes 1/2 vara uppnått och i fråga om 1/2 har man inte kunnat bedöma om det uppnåtts.

Affärsverket Borgås kost- och städtjänster

Mål	Bokslut	Utvärdering
Avkastning på fem procent på grundkapitalet.	Förverkligades	
Andelen inhemska livsmedel av köpta kilomängder	76 %, uppnåddes	
Andelen tillagnings- och tallrikssvinn av tillagad mat i %	Förverkligades	
Andelen vegetarisk mat ökas med 10 % årligen	Har inte uppnåtts	
En enkät om kundnöjdhet om skolmåltider genomförs	Förverkligades	

Godkända kvalitetsronder inom städning	90 %, uppnåddes	
--	-----------------	---

Enligt utvärderingen har 5/6 mål för Borgå kost- och stödtjänster uppnåtts och 1/6 inte uppnåtts.

Sammanfattning av utvärderingen

År 2023 har staden ställt årsmål för verksamheten i enlighet med de tio indikatorerna i strategin. Staden har ställt upp sammanlagt 22 årsmål och indikatorer för dem.

Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid följande:

- **Relevansen i fråga om verksamhetsårets mål** bör granskas i förhållande till indikatorn i stadsstrategin. T.ex. indikator 1. Befolkningsförändring, vilka mål/åtgärder har man för att attrahera nya invånare?
- **Kopplingen mellan strategins indikatorer och spetsprojekt**
Det förblir oklart hur strategins indikatorer och Borgås spetsprojekt har främjat uppnåendet av målen enligt Borgå stads strategi. Hur och med vilka åtgärder uppnås målet om att öka invånarantalet, som är viktigt för områdets näringsliv och utveckling?

Revisionsnämnden anser det vara en positiv utveckling att stadens årsmål har härletts ur stadens strategi, att antalet mål har prioriterats och att en egen indikator har kopplats till varje mål. Därtill anser revisionsnämnden att det är en positiv utveckling att en del av verksamhetsmålen som staden ställt beskriver den utvecklings- eller förändringsriktning som önskas. Ändå har en stor del av stadens årsmål beskrivits som utvecklingsåtgärder, vars genomförande är svårt att utvärdera.

Staden har beskrivit genomförandet av åtgärderna på följande sätt i bokslutet:

- 16/22 har uppnåtts
- 3/22 har delvis uppnåtts
- 3/22 har inte uppnåtts

Revisionsnämnden har bedömt hur åtgärderna i verksamheten har genomförts på följande sätt:

- 14/22 har uppnåtts
- 2/22 har delvis uppnåtts
- 3/22 har inte uppnåtts
- i fråga om 3/22 mål har man inte kunnat verifiera om de har uppnåtts på grund av bristfälliga uppgifter eller av någon annan orsak.

Revisionsnämnden rekommenderar fortsättningsvis att man inom staden ägnar uppmärksamhet åt uppställandet av årsmålen. I fråga om målen bör man känna till:

- Utgångsnivån
- Den önskade förändringsriktningen samt
- En mätbar målnivå.

Målet ska vara exakt och mätbart för att kunna följas upp. Graden i vilken målen har uppnåtts ska kunna följas upp och utvärderas. Indikatorn ska beskriva verksamhetens resultat, inte själva verksamheten. Indikatorn ska alltså beskriva de saker man vill uppnå eller som är centrala med tanke på stadens framgångsrika verksamhet.

Revisionsnämnden föreslår att genomförandet av de tio indikatorerna i stadsstrategin presenteras i framtida bokslut.

6. UTVÄRDERING AV HUR DE EKONOMISKA MÅLEN HAR UPPNÅTTS

6.1 UPPNÅENDET AV EKONOMIS STRATEGIINDIKATORER

Målen för ekonomi uppnåddes. I bokslutet har resultatet för räkenskapsperioden 2023 utarbetats så att själva stadsorganisationen omfattar affärsverken som hör till samma organisation. Från intäkterna och kostnaderna har de interna posterna mellan olika aktörer eliminerats.

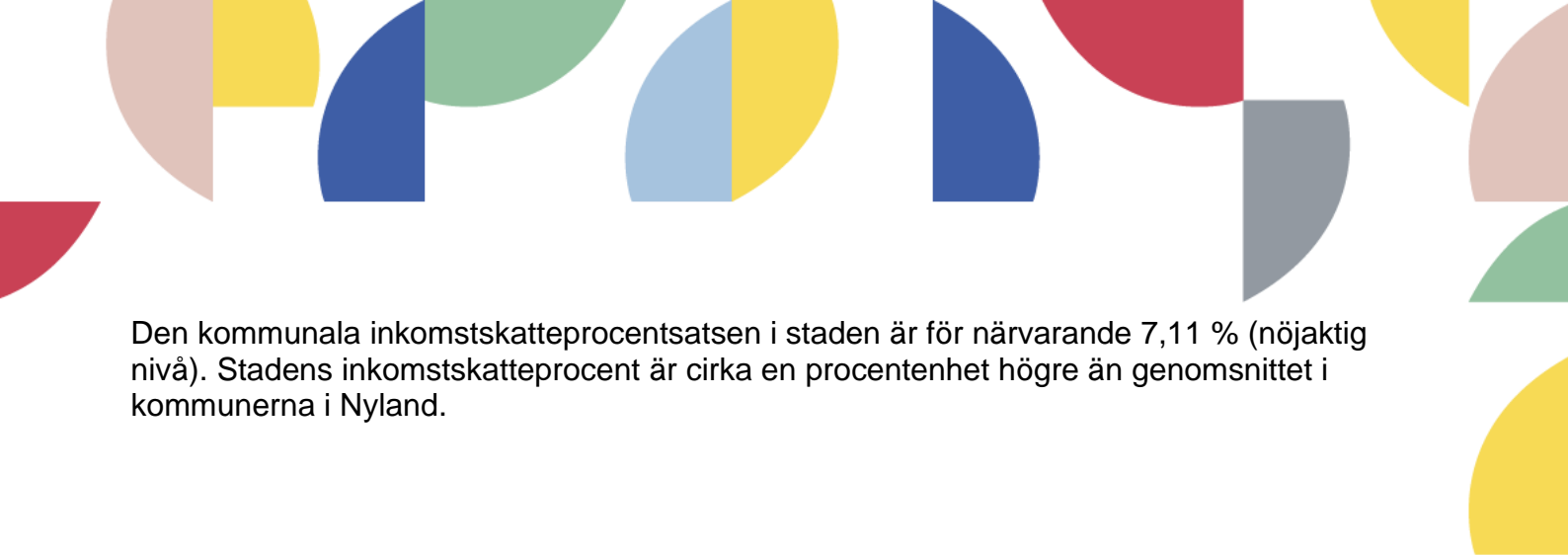
Årsbidraget med affärsverken medräknade var cirka 48 miljoner euro, vilket är cirka 30 miljoner euro svagare än år 2022.

Årsbidraget 2023 var 178,5 procent jämfört med avskrivningarna, dvs. översteg målet (över 100 procent jämfört med avskrivningarna). Årsbidraget 2023 räckte till att täcka avskrivningarna. År 2023 var inkomstfinansieringen av investeringar 102,1 procent. Inkomstfinansieringen av investeringar ligger på en bra nivå, dvs. årsbidraget har räckt till att täcka investeringarna.

Soliditetsgraden som beskriver stadens soliditet uppgick 2023 till 66,4 procent. Soliditetsgraden beskriver förmågan att tåla underskott och förmågan att klara av förbindelser på lång sikt. Soliditetsgraden har enligt bokslutet varit svag, men år 2021 ökade den till en nöjaktig nivå och utvecklingen fortsatte även till 2023. Som god soliditet räknas över 70 %.

Stadens lånebestånd per invånare uppgick till 1 454 euro år 2023. Lånebeståndet per invånare har stigit med 242 euro jämfört med föregående år. Lånebeståndet har nu under fyra år i rad legat på en bra nivå. Stadens strategi och indikatorer uppdaterades våren 2022 och i enlighet med strategins indikatorer är målet att hålla lånestocken under 2 000 euro per invånare från 2023. Lånebeståndet per invånare för koncernens del ligger på 4 484 euro. Koncernens lånestock per invånare har sjunkit med 1 191 euro jämfört med föregående år. Koncernens lån har även legat på en bra nivå fyra år i rad.

Penningflödet från verksamheten och investeringarna under de fem föregående åren har tidigare varit under 10 miljoner euro. År 2021 var dock penningflödet 19 miljoner euro, år 2022 97 miljoner euro och år 2023 130 miljoner euro. Nyckeltalet beskriver med hjälp av bokslutsårets och de fyra tidigare årens utfall hur investeringarnas självfinansiering genomförts på längre sikt. Kravet på egenfinansiering uppfylls om utfallet det senaste avslutade bokslutsåret är positivt. Inflödet av verksamhetens och investeringarnas pengaflöde bör aldrig bli bestående negativt, så att man inte tvingas täcka utgifterna antingen genom att minska på befintligt kassaflöde eller ta mer lån. Nyckeltalets positiva utveckling visar att stadens investeringar har kunnat genomföras med inkomstfinansiering.

Den kommunala inkomstskatteprocentsatsen i staden är för närvarande 7,11 % (nøjaktig nivå). Stadens inkomstskatteprocent är cirka en procentenhet högre än genomsnittet i kommunerna i Nyland.

6.2 UPPNÅENDE AV MÅLEN FÖR BALANS I EKONOMIN

Stadens strategiska mål är att få ekonomin i balans. Hur målen uppnås följs upp med hjälp av målen i tabell 4, som beskriver den ekonomiska utvecklingen.

Bindande mål för ekonomin	Utfall 2020	Utvärde ring 2020	Utfall 2021	Utvärde ring 2021	Utfall 2022	Utvärde ring 2022	Utfall 2023	Utvärde ring 2023
Årsbidraget förblir på en bra nivå	Målet uppnåddes delvis. Årsbidraget ökade till en bra nivå, men i bakgrunden till dess utveckling fanns de coronastöd som staten beviljade.		Målet uppnåddes. Årsbidraget stärktes.		Målet uppnåddes. Årsbidraget försvagades en aning från föregående år.		Målet uppnåddes även om årsbidraget försvagades med ca 30 miljoner euro från föregående år	
Nya investeringar finansieras i regel med inkomstfinansiering	Målet uppnåddes. Årsbidraget räckte till att täcka investeringarna. Inkomstfinansiering av investeringar i procent var mer än målet på 100 procent. Med anledning av det exceptionellt höga årsbidraget och de kommande årens höga investeringsnivå finns det skäl att i framtiden fästa uppmärksamhet vid inkomstfinansieringen av investeringar, även om målet nu uppnåddes.		Målet uppnåddes. På grund av att årsbidraget stärktes räckte det till att täcka investeringarna. Inkomstfinansiering av investeringar i procent var mer än målet på 100 procent.		Målet uppnåddes. Årsbidraget räckte till att täcka investeringarna. Inkomstfinansiering av investeringar i procent var mer än målet på 100 procent.		Målet uppnåddes. Även om årsbidraget försvagades från föregående år så räckte det till att täcka investeringarna. Inkomstfinansiering av investeringar i procent var mer än målet på 100 procent.	
Skuldökning en stoppas	Målet uppnåddes delvis. Stadens lånebestånd förbättrades från en nöjaktig nivå		Målet uppnåddes. Stadens och koncernens lånebestånd ligger båda på en bra		Målet uppnåddes. Stadens och koncernens lånebestånd ligger båda på en bra		Målet uppnåddes. Stadens och koncernens lånebestånd ligger båda på en bra	

	<p>till en bra nivå, men koncernens lånebestånd är alltså på en nöjaktig nivå.</p> <p>Skuldökningen kommer inte ännu att stoppas i staden, eftersom det i budgetplanen finns flera nya investeringar, som betydligt överskrider stadens årliga investeringsnivå (25–30 milj. euro, bokslut 2020).</p>		nivå per invånare.		nivå per invånare.		nivå per invånare.	
--	---	--	--------------------	--	--------------------	--	--------------------	--

Tabell 3: Bindande mål för ekonomin, källa: bokslut 2023

6.2.1 ÅRSBIDRAGET FÖRSVAGADES

År 2023 försvagades årsbidraget från föregående år. Årsbidraget med affärsverken medräknade var cirka 48 miljoner euro, vilket är cirka 30 miljoner euro svagare än föregående år.

6.2.2 NYA INVESTERINGAR FINANSIERAS I HUVUDSAK MED INKOMSTFINANSIERING

Finansieringens tillräcklighet granskas genom att jämföra årsbidraget med investeringarna samt avskrivningarna och nedskrivningarna. Inkomstfinansieringen av investeringar återvände till en bra nivå år 2020 och år 2023 låg den fortfarande på en bra nivå (102,1 %).

I bild 2 visas de årliga variationerna i årsbidraget, avskrivningarna och nedskrivningarna samt nettoinvesteringarna i förhållande till invånarantalet under åren 2011–2023. Sedan 2020 har inkomstfinansieringen räckt till att täcka avskrivningar och nedskrivningar.

Inkomstfinansieringens tillräcklighet 2011–2022 årsbidrag, avskrivningar och nedskrivningar samt nettoinvesteringar per invånare

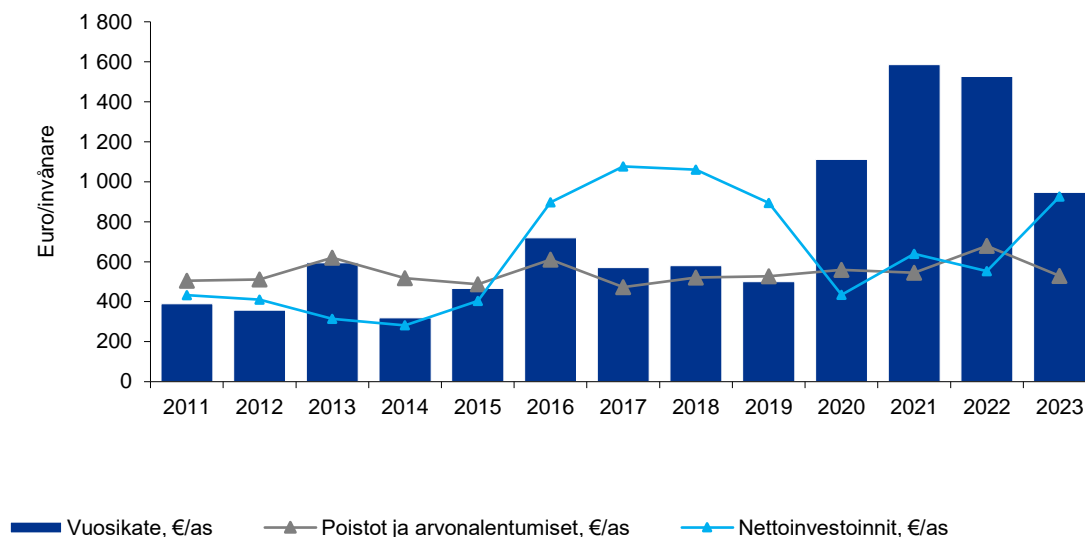

Bild 3: Stadens årsbidrag, avskrivningar och nedskrivningar samt nettoinvesteringar 2011–2023

I bild 3 visas för stadskoncernens del de årliga variationerna i årsbidraget, avskrivningarna och nedskrivningarna samt nettoinvesteringarna i förhållande till invånarantalet under åren 2016–2023. Resultatet för Borgå stadskoncern står i balans eftersom årsbidraget har räckt till för avskrivningarna och nedskrivningarna samt nettoinvesteringarna. Åren 2020–2022 var årsbidragen exceptionellt höga på grund av statens coronastöd.

6.2.3 LÅNEBESTÅNDET MINSKADE

Stadens lånebestånd har minskats till 74,6 miljoner euro. Man har inte behövt ta några nya lån tack vare den goda inkomstfinansieringen och samtidigt har man kunnat amortera gamla lån enligt betalningsplanen. Under 2020 förberedde man sig för ränterisken genom att konvertera gamla lån med rörlig ränta till långfristiga lån med fast ränta.

Lånestocken påverkas av planerade investeringar i stadens utveckling. Koncernens investeringar år 2023 var sammanlagt cirka 88 miljoner euro och koncernskuldens belopp vid utgången av 2023 cirka 230 miljoner euro.

Låneskötselbidraget förbättrades från föregående år. År 2023 var låneskötselbidraget 3,9, det vill säga på en bra nivå, men år 2022 var det 1,5, det vill säga på en nöjaktig nivå. Låneskötselbidraget beskriver att inkomstfinansieringen räcker till för att betala räntorna och amorteringarna på det främmande kapitalet och sköta lånen.

Sammanfattning av utvärderingen

I en balanserad stadsekonomi räcker inkomstfinansieringen till avskrivningar och nedskrivningar, investeringar och lån. I detta avseende är stadens situation på en bra nivå.

Under 2023 kunde stadens lånebestånd minska genom att man amorterade på lånen. Räntekostnaderna stannade på en låg nivå, till följd av att stadens lån är bundna till en

6.2.4 UTVÄRDERING AV HUR STADENS INTÄKTER HAR UTVECKLATS

Skatteintäkternas utveckling

Stadens skatteintäkter uppgick totalt till cirka 152,6 miljoner euro år 2023. Minskningen från föregående år är ca 52 %. År 2023 var skatteintäkterna per invånare ca 2 975 euro, år 2022 ca 6 176 euro, år 2021 ca 5 803 euro och år 2020 ca 5 093 euro.

Minskningen av intäkterna från samfundsskatten

Åren 2017–2022 ökade intäkterna från samfundsskatten årligen. År 2023 minskade Borgås intäkter från samfundsskatten. År 2023 var intäkterna från samfundsskatter 32,3 miljoner euro, medan de var 74,3 miljoner euro år 2022.

Utvecklingen av intäkterna från samfundsskatten 2011–2023

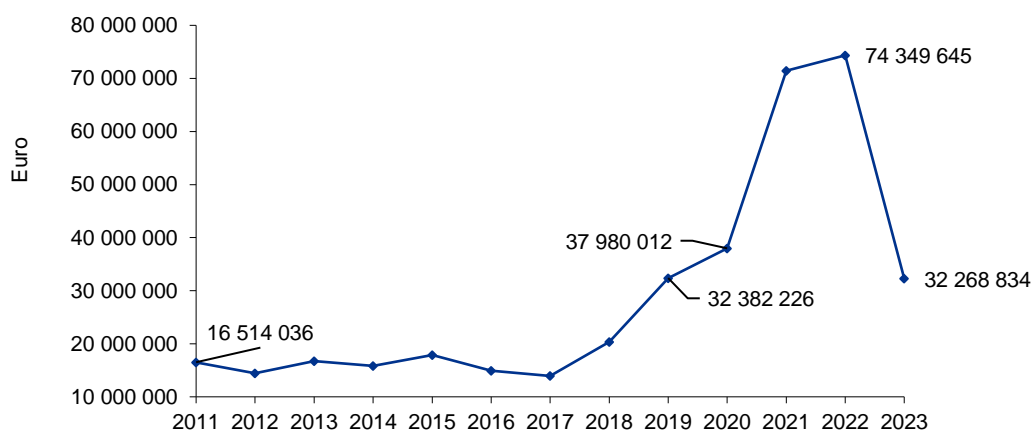

Bild 4: Utvecklingen av intäkterna från samfundsskatten 2011–2023

7. UTVÄRDERINGSÅRETS PRIORITERINGSOMRÅDEN

7.1 KOSTNADSUPPFÖLJNING AV STADSUTVECKLINGENS TJÄNSTER SAMT PROCESSERNA FÖR JORDFÖRÄRV, PLANLÄGGNING OCH TOMTPRODUKTION

I utvärderingsarbetet år 2023 har revisionsnämnden utrett kostnadsuppföljningen av tjänsterna som stadsutvecklingen producerar samt hur jordförvärvets, planläggningens och tomtproduktionens processer fungerar.

Teman som behandlades i intervjuerna var skedena och funktionen i processerna för jordförvärv, planläggning och tomtproduktion, verksamhetsmiljöns särdrag samt sektorns kostnadsstruktur och kostnadsuppföljning. Revisionen genomfördes genom att intervjua representanter för stadens ledningsgrupp och för sektorn för stadsutveckling samt representanter för Borgå Vatten och Borgå Elnät Ab. Sammanlagt intervjuades 14 personer.

Kostnadsuppföljning för stadsutvecklingens tjänster

Efter organisationsförändringen som trädde i kraft 1.1.2023 omfattar Borgå stads stadsutvecklingssektor sju serviceområden:

- Sektorsledningen
- Markpolitik
- Stadsplanering
- Stadsinfra
- Miljöskydd
- Miljöhälsovård

Miljöskyddet och miljöhälsovården övergick till stadens ansvar i och med att social- och hälsovårdstjänsterna flyttades till välfärdsområdet.

Sektorns totala kostnadsstruktur består av följande:

- Personalkostnaderna står för nästan hälften (45 %) av sektorns budget.
- Köp av tjänster utgör 32 % av sektorns kostnader. De största utgiftsposterna i kategorin är underhållstjänster för områden, kollektivtrafikens anskaffningar samt expert- och konsulttjänster som används av sektorn.
- Material och förnödenheter, 12 % av totala budgeten. Detta omfattar bränsle, el, byggnadsmaterial samt reservdelar och reparationstillbehör för materieleet.
- Övriga verksamhetskostnader 10 %. Dessa kostnader omfattar huvudsakligen hyreskostnader för sektorns lokaler, depåer, lager samt anordningar.²

² Kostnadsfördelningen som levererats av stadsutvecklingen, 9.2.2024.

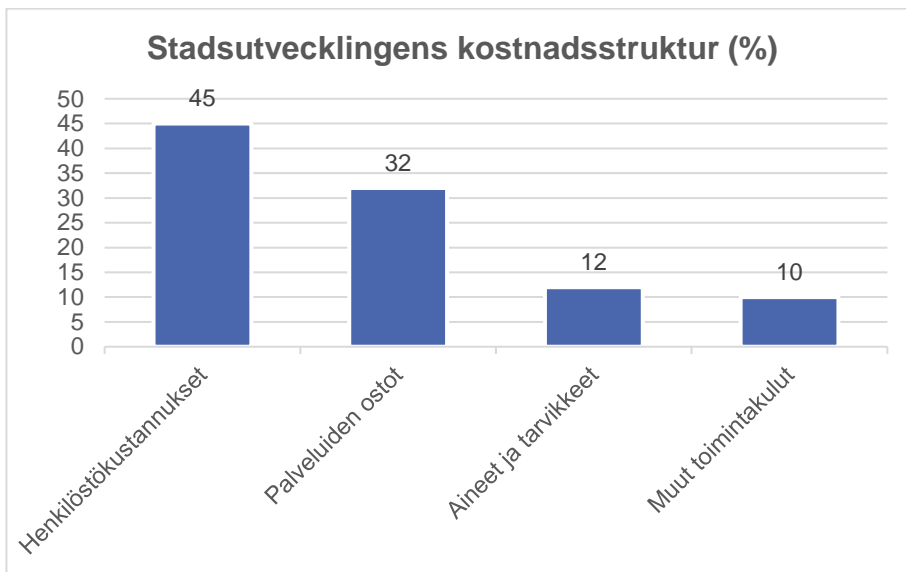

Bild 5: Kostnadsstruktur för stadsutvecklingssektorn

Sektorn iakttar stadens konteringsanvisning, som anger hur kostnaderna konteras på olika bokföringskonton. För kostnadsuppföljningen använder sektorn även olika funktions- och uppföljningsnummer. Med dessa allokeras kostnaderna till olika funktioner i detalj. Till exempel vid konteringen av kostnaderna för byggande allokeras kostnaderna till varje projekt och arbetsskede.

Jordförvärv, planläggning och tomtproduktion

MATSU (Genomförandeprogrammet för markanvändningen 2023–2027) styr genomförandekedjan för markanvändningen som möjliggör stadens bostadsproduktion och arbetsplatsbyggnad. Med genomförandekedjan för markanvändningen avses jordförvärv, planläggning, planering av kommunaltekniken, byggande av kommunaltekniken samt överlåtelse av tomter.

Målet för genomförandeprogrammet för markanvändningen är att säkerställa korrekta resurser, tidsplanen för finansieringen, verksamhetens förutsebarhet och de ekonomiska förutsättningarna att uppnå målen.

MATSU preciseras årligen. Det första året är exakt och grundar sig på budgeten som godkänts av fullmäktige och på stadsutvecklingsnämndens verksamhets- och användningsplan. Åren 2024–2027 är riktgivande och styr stadsutvecklingen praktiska verksamhet³.

Som process fungerar MATSU enligt de intervjuade huvudsakligen bra och ändamålsenligt. Samarbetet med olika aktörer anses även vara fungerande. På basis av utvärderingsintervjuerna och bakgrundsmaterialet har man dock inte för MATSU-processerna utnämnt en officiell projektchef, som svarar för processerna från början till slut.

³ MATSU 2023–2027 Stadsutvecklingsnämnden 11.4.2023

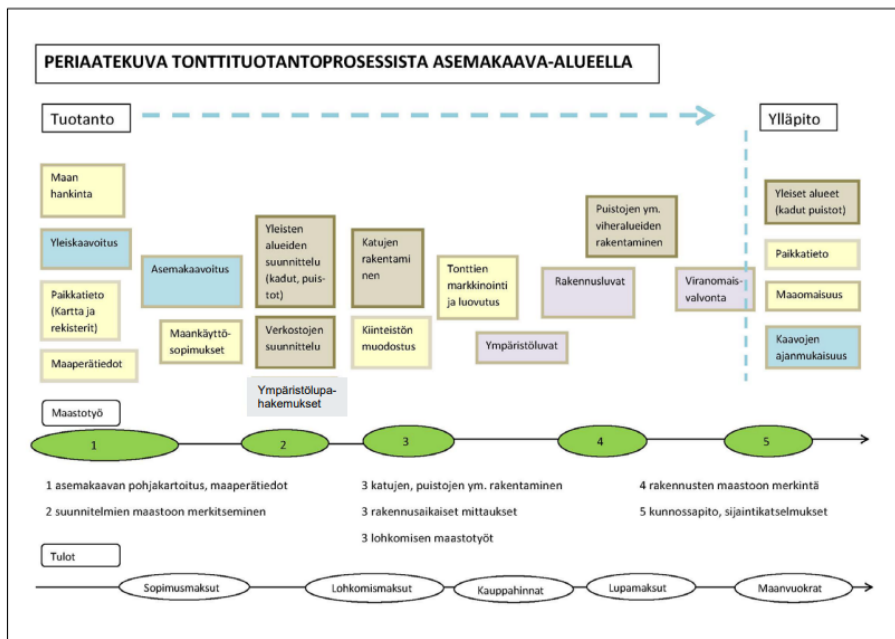
Planläggningen inleder processen och stadsinfran svarar för genomförandet och underhållet.

I intervjuerna lyfte man fram utvecklingsobjekt i fråga om MATSU-processen:

- Projektens livscykelkostnader borde beaktas bättre i processens inledande skede. Genom att beakta att de behövliga förutredningarna har gjorts i rätt ordning kan man spara betydligt i projektets totala kostnader.
- Inga indikatorer har kopplats till processen för att säkerställa ledningen och den kontinuerliga utvecklingen av verksamheten.
- Det är viktigt med en motpart mellan planläggningen och stadsinfran så att båda parternas synpunkter beaktas genast i planeringsskedet. Stadsinfran har för närvarande begränsade personalresurser, vilket bromsar ner MATSU-processens planeringsskede. Stadsinfrans behov av ytterligare personal uppskattas vara minst 1–2 årsverken.
- Det har varit svårt att rekrytera någon att genomföra utredningar av förorenad mark och jordmån (PIMA). I början av 2024 hittade man tungmetaller i jordmånen i området kring Kattsundet i Tolkis, vilket sysselsätter stadens expert i området under resten av året.

För att ökningen av invånarantalet enligt stadsstrategin ska kunna genomföras måste stadsutvecklingens verksamhet effektiviseras. År 2024 har stadsutvecklingens utvecklingsobjekt varit utveckling av planekonomin. Den planekonomiska lönsamheten när det gäller nya områden beräknas genom att jämföra kostnaderna för byggande av infra som uppstår för planerna i fråga. Målet är att tomtförsäljningsintäkterna från området är större än kostnaderna för att genomföra infran. Intäkterna från försäljning av tomter kan användas för investeringsbehov för service för områdets framtida invånare (bl.a. daghem, skolor).

När områdets planekonomi är i skick kan man i bästa fall med tomtförsäljningsintäkterna täcka alla investeringar som de nya invånarna behöver och genomförandet av områdena orsakar inte någon tilläggsbelastning på stadens ekonomi. I planekonomin granskas helheter som består av flera delområden med beaktande av stadens övergripande intresse.

Rakentamiskelpoisen tontin tuottamiseen menee aikaa 6 – 8 vuotta (maanhankinta – rakennuskelpoinen tontti)

Bild 6: MATSU-processbild

Sammanfattning av utvärderingen

Revisionsnämnden rekommenderar att man för projekten i planen för genomförande av markanvändningen (MATSU) utnämner en projektchef, som svarar för processen som helhet, inklusive planering, byggande och underhåll.

Därtill rekommenderar revisionsnämnden att man i början av processen, dvs. i planeringen, garanterar tillräckligt med personalresurser så att man bättre kan hantera och minimera projektets risker och livscykelkostnader.

7.2 STADENS INVESTERINGAR

År 2023 var stadens investeringsutgifter inklusive affärsverken 47,5 miljoner euro (år 2022 ca 28,3 miljoner euro). År 2023 räckte årsbidraget till att täcka investeringarna och man behövde inte uppta nya lån för investeringarna.

Under de kommande åren kommer dock stadens investeringsbehov och de minskande intäkterna att leda till ett behov att uppta nytt lån, vilket kommer att öka lånebeståndet och räntekostnaderna. Enligt stadens investeringsplan uppgår investeringarna till cirka 176 miljoner euro 2024–2027.

De viktigaste husbyggnadsinvesteringarna

Under året genomfördes husbyggnadsinvesteringar till ett belopp på totalt 16,9 miljoner euro. I tabell 5 presenteras de viktigaste husbyggnadsinvesteringarna 2023 och de realiserade kostnaderna i förhållande till budgeten.

Förvaltningens lokaler färdigställdes i Nimbushuset och Trafikverket, kost och rengöring och lokaliteter flyttade till de nya lokalerna i december 2023. Investeringsreservationen för 2023 överskreds med ca 1,3 miljoner euro.

Tidsplanen för Huktis daghem fördröjdes på grund av uppdateringen av projektplanen. Även byggandet av Hindhår bildningscenter har skjutits upp tills servicenätplaneringen och produktivets- och balanseringsprogrammet för stadens ekonomi färdigställs.

Husbyggnadsinvesteringar	Ursprungliga budgeten 2023	BS 2023 efter ändringar	Utfall 2023	Skillnad
Centralisering av förvaltningens verksamhetslokaler/ Nimbus	-4 300 000	-4 300 000	-5 592 895	1 292 895
Projektplaner och behovsutredningar	-150 000	-150 000	-102 161	-47 839
Bjurböle daghem (3 grupper)	-1 800 000	-1 800 000	-3 478 484	1 678 484
Huktis daghem (nybyggnad, 10 grupper)	-500 000	-500 000	-11 290	-488 710
Eestinmäen päiväkoti (reparation och nybyggnad, 8 grupper)	-500 000	-500 000	-92 095	-407 905
Hindhår bildningscenter (utvidgning och uppdatering av den nuvarande byggnaden)	-4 000 000	-4 000 000	-136 826	-3 863 174
Gammelbacka skola	-200 000	-200 000	-151 673	-48 327
AE skolans gård	-600 000	-600 000	-868 143	268 143
Västra åstrandens lekpark, öppen småbarnsped.	-800 000	-800 000	-18 888	-781 113
Förbättring av skolområdenas trafiksäkerhet	-200 000	-200 000	-49 911	-150 089
Bandlokaler och inomhusskateplats	-100 000	-100 000	-124 248	24 248
Stadshusets fasader och fönster, sanering	-150 000	-150 000	-4 000	-146 000
Investeringar i energibesparing	-500 000	-500 000	-426 896	-73 104
Ändring av centralskolans glasfoajé till lärmiljö	-200 000	-200 000	-15 865	-184 135
Centralköket	0	-5 000 000	-4 826 854	-173 146
Borgå Gymnasium – grundläggande renovering	0	-210 000	-346 919	136 919
Linnajoen koulus gård	0	-140 000	-155 012	15 012
Lyceiparkens skola	0	0	-40 548	40 548
Kevätkummun koulu	0	0	-267	267
Skolorna i de östra områdena	0	0	-18 978	18 978
Bostadsbyggnader	0	0	-519 000	519 000
Husbyggnad totalt	-14 000 000	-19 350 000	-16 980 953	-2 369 047

Tabell 4: De viktigaste husbyggnadsinvesteringarna 2023

Sammanfattning av utvärderingen

Nimbus-husets helhetsinvestering överskred anslaget med ca 40 procent. Revisionsnämnden rekommenderar:

- En så noggrann planering som möjligt av reparationsinvesteringarna
- Beaktande av ändringsarbeten och eventuella överraskande utgiftsposter vid beslut om budgeten för reparationsinvesteringar.
- Precisering av stadens förvaltningsstadga i fråga om förfarandet för godkännande av överskridningar.

7.3 FASTIGHETSUNDERHÅLL

I början av 2023 flyttade underhållet av Borgå stads fastigheter från affärsverket Borgå kost- och städtjänster (tidigare Borgå lokalservice) till lokalitetsledningen. Med denna organisationsförändring avvecklades beställar-leverantör-modellen som använts i några år och där stadens affärsverk producerade fastighetsunderhåll för lokalitetsledningen.

Efter organisationsförändringen upptäckte man förfaranden som stred mot anvisningarna i verksamheten, och detta utreddes tillsammans med internrevisionen. Etablerandet av en ny och korrekt verksamhetskultur har tagit längre än planerat, men utvecklingsobjekten har identifierats.

I utvärderingsberättelsen har man uppföljt stadens fastigheters tillstånd och underhåll årligen. År 2023 hade man registrerat 29 593 underhållsuppdrag för fastigheter i Granlund Manager-programmet. Detta är 17 % mer än år 2022. Av uppdragen var 62 % färdiga och gjorda i tid, 28 % försenades och 10 % var försenade och ofärdiga. Procentandelen färdiga uppdrag som gjorts i tid har stannat på samma nivå, men antalet försenade och ofärdiga uppdrag har ökat från 3 % till 10 %. I antal uppdrag innebär detta varje månad minst över etthundra uppdrag som är försenade och ofärdiga.

Största delen av dessa uppdrag som är försenade och ofärdiga var sådana som sköttes av entreprenörer och som fastighetsskötarna inte hade antecknat i systemet. Entreprenörer har inte tillgång till Granlund Manager-systemet. Fastighetsskötarna ansvarade själva för knappt 4 000 uppgifter under året. Av dessa var över 95 % antecknade som gjorda i tid.

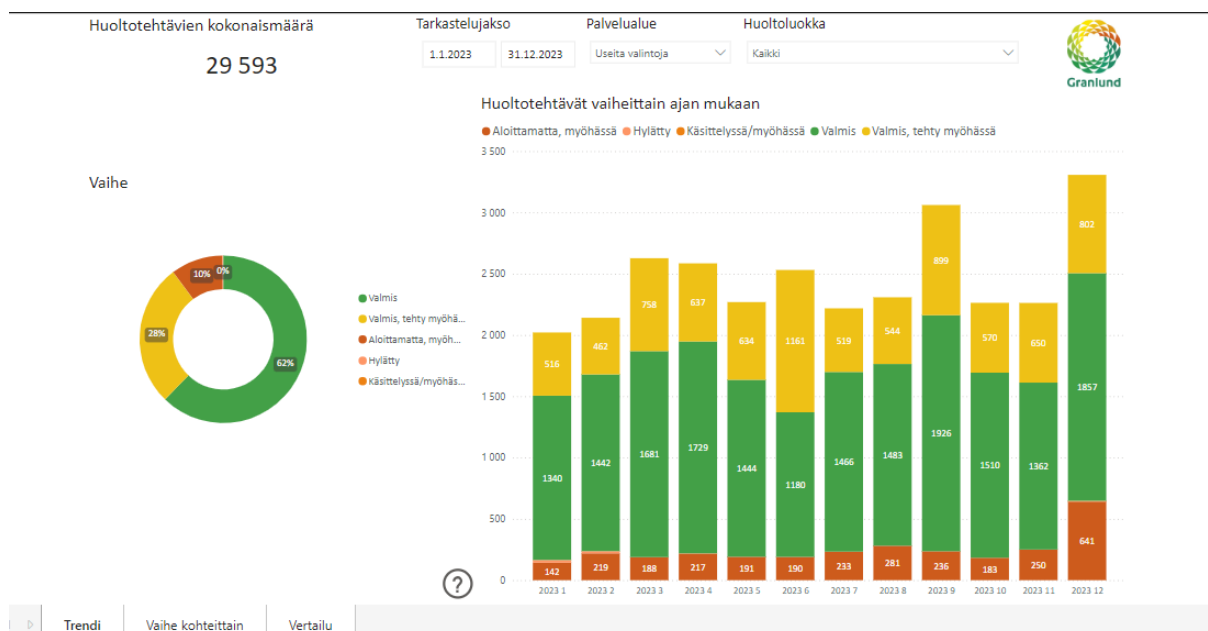

Bild 7: Totalt antal underhållsuppgifter 2023

Sammanfattning av utvärderingen

Övervakningen av uppdragen som entreprenörer sköter har försvagats under 2023. Framöver ska Granlund Manager-systemet vidareutvecklas och uppgifter som inte längre sköts vid fastigheterna ska raderas från fastigheterna i fråga.

Revisionsnämnden följer upp verksamhetskulturens utveckling efter organisationsförändringen samt utvecklingen och användningen av systemet även under 2024.

7.4 ÖVRIGA OBSERVATIONER

Stadens personal

Enligt personalplanen 2023 uppskattades antalet tjänster och uppgifter inom Borgå stads bassektorer öka med totalt 30,3 vakanser. **Revisionsnämnden föreslår** att staden ger en redogörelse för vad man har åstadkommit med denna satsning

När det gäller personaluppgifter och -nyckeltal utarbetas också en skild personalrapport årligen. Enligt personalrapporten har stadens anställda i genomsnitt 21 sjukledighetsdagar.

Revisionsnämnden föreslår att staden utarbetar ett åtgärdsprogram för att minska mängden sjukfrånvaro.

Riskbedömning och intern kontroll

Varje sektors ledningssystem, egna interna kontroller och interna granskningar är det primära sättet att säkerställa att verksamheten är laglig, korrekt och resultatrik. Sektorerna producerar de anvisningar och den praxis som behövs för att styra verksamheten inom respektive verksamhetsmiljö. Sektorernas ledning följer att lagar, anvisningar och beslut efterföljs samt att bl.a. god förvaltningssed följs på strategisk nivå. Sektorns chefer övervakar sina anställdas verksamhet på praktisk nivå.

Organisationens uppgifter och beslutanderätt har fastställts i förvaltningsstadgan. Den årsklocka som ställts fast av stadsstyrelsen styr stadskoncernens verksamhet och ekonomiplaneringen. Uppgiftsområdenas mål har ställts upp i budgeten och stadens ledningsgrupp samt sektorernas ledningsgrupper och chefsmöten följer upp hur de verkställs. Verksamhetens och ekonomins mål har rapporterats till fullmäktige i samband med uppföljningsrapporterna två gånger under året samt i bokslutet.

Utvecklingsbehov har identifierats i riskbedömningen. I riskbedömningen bör man även framöver satsa på att de strategiska och operativa målen har fastställts tillräckligt tydligt för att riskerna som hotar uppnåendet av målen kan identifieras.

Ledningen och cheferna ansvarar för sina ansvarsområdens del för att fastställa tillräckliga tillsynsåtgärder och för att de genomförs bl.a. genom uppföljning av avvikelser. Syftet med den interna kontrollen är även att förhindra oetisk verksamhet och missbruk samt förbättra observationen och behandlingen av sådan här verksamhet.

Revisionsnämnden föreslår att staden utarbetar en specificering av utvecklingsbehoven, ett åtgärdsprogram och en genomförandeplan, inklusive anvisningar för avvikelser.

8. UNDERSKRIFTER

Borgå den 14 maj 2025

Juha Kittilä
Ordförande

Tuomas Kanervalva
Vice ordförande

Hannu Ahola
Ledamot

Fredrik Böhme
Ledamot

Irmeli Hoffren
Ledamot

Kari Pauloaho
Ledamot

Leena Sorjonen
Ledamot

Sari Törmä
Ledamot

Maj-Louise Wilkman
Ledamot

Bilaga 1: Rekommendationer från tidigare års utvärderingsberättelser